

УХВАЛА
Іменем України

20 листопада 2024 року

м. Дніпро

Слідчий суддя Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська Наумова О.С.,
за участю секретаря судового засідання Моренко Д.Г.,
за участю прокурора
захисника – адвоката Мартинової О.В.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні клопотання прокурора Маріупольської окружної прокуратури про здійснення спеціального досудового розслідування в межах кримінального провадження, відомості про яке внесені до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 12024052770000253 від 27.05.2024 відносно

Чепелевої Юлії Миколаївни, 21.12.1987 року народження, уродженки м. Маріуполя Донецької області, громадянки України, зареєстрована за адресою:
раніше не судимої, за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 6 ст. 111-1 КК України,

ВСТАНОВИВ:

Прокурор звернувся з клопотанням про надання дозволу на здійснення спеціального досудового розслідування, на обґрунтування якого зазначив, що внаслідок розв'язання і ведення агресивної війни, починаючи з 24.02.2022 збройними формуваннями Російської Федерації тимчасово окуповано частини території Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Луганської, Миколаївської, Сумської, Харківської, Херсонської областей.

Зокрема, починаючи з 05.03.2022 до цього часу, Російською Федерацією тимчасово окуповано усю територію Маріупольського району Донецької області, що встановлено відповідно до наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України № 309 від 22.12.2022 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією».

Чепелева Юлія Миколаївна, 21.12.1987 року народження, будучи громадянкою України, підтримуючи окупацію території України та ідею приєднання України до складу Російської Федерації, достовірно вслідуючи інформацію щодо ведення з 24.02.2022 воєнного стану на всій території України та триваючого збройного конфлікту між Російською Федерацією та Україною, маючи злочинний умисел на здійснення інформаційної діяльності у співпраці з державою-агресором та його окупаційною адміністрацією, спрямований на підтримку держави-агресора, її окупаційної адміністрації чи збройних формувань та на уникнення нею відповідальності за збройну агресію проти України обрала способом сприяння Російській Федерації у веденні агресивної війни проти України – створення і поширення пропагандистського інформаційного продукту з метою інформування широкого невизначеного кола осіб, спрямованого на підтримку держави-агресора – Російської Федерації

Так, Чепелева Ю.М., перебуваючи на тимчасово окупованій території України – в м. Маріуполі Донецької області, у невстановлений досудовим розслідуванням час, але не пізніше 09.05.2024, діючи умисно, реалізуючи свій злочинний умисел на здійснення інформаційної діяльності у співпраці з державою-агресором та її окупаційною адміністрацією, спрямованої на підтримку держави-агресора, її окупаційних адміністрацій чи збройних формувань, виступаючи в ролі кореспондента на телевізійному пропагандистському телеканалі «Маріуполь 24», який транслюється через відповідні канали мовлення окупаційної адміністрації Російської Федерації на тимчасово окупованій території Маріупольського району Донецької області та мережу Інтернет на «Rutube»-каналі, у сюжетах від 20.05.2024 під назвою «На маріупольській площаді Леніна розвернули стометровый символ России и раздали прохожим ленты-триколоры. 20.05.2024» та від 03.07.2024 під назвою «3 июля – День Госавтоинспекции! Маріупольские сотрудники ГАИ следят за порядком в свой профессиональный праздник. 03.07.2024» поширює пропаганду на підтримку держави – агресора – Російської Федерації та її окупаційної адміністрації, створення образу законності окупації частини території Донецької області шляхом розповсюдження серед необмеженого кола осіб засобами масової інформації та у мережі Інтернет на «Rutube»-каналі, на яких транслюються новини та інформація про діяльність окупаційної адміністрації Російської Федерації на території України.

Під час створення аудіовізуального продукту Чепелева Ю.М., достовірно знаючи про публічно комунікативний характер своєї діяльності та можливість поширення інформації через всесвітню мережу Інтернет на постійній основі, повторює російські наративи, а саме поширює інформацію щодо подій, викладає цю інформацію таким чином, що її представники російського суспільства і офіційні особи Російської Федерації. Такий притаманний їм виклад певних подій відображає їх думку та погляди, а цитуючи їх, Чепелева Ю.М., поділяє ці думки та погляди, що вказує на вираження підтримки представників держави – агресора та її окупаційної діяльності.

Таким чином, Чепелева Юлія Миколаївна, 21.12.1987 року народження, уродженка м. Маріуполя Донецької області, українка, раніше не судима, зареєстрована за адресою: Донецька область, м. Маріуполь, просп. Луніна, буд. 11Б, кв. 27, РНОКПП 3213111146, паспорт громадянина України № 002340627, виданий 21.09.2018 Приморським відділом у м. Маріуполі ГУ ДМС у Донецькій області у колабораційній діяльності, тобто у здійсненні інформаційної діяльності у співпраці з державою-агресором та його окупаційною адміністрацією, спрямованій на підтримку держави-агресора, її окупаційної адміністрації чи збройних формувань та на уникнення нею відповідальності за збройну агресію проти України, за відсутності ознак державної зради, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 6 ст. 111-1 КК України.

Наявність обгрунтованої підозри Чепелевій Ю.М. у вчиненні інкримінованого їй кримінального правопорушення, передбаченого ч. 6 ст. 111-1 КК України, повністю підтверджується зібраними у кримінальному провадженні доказами, а саме: протоколом допиту свідків; протокол пред'явлення особи для впізнання за фотознімками; протокол огляду; протоколом огляду мережі Інтернет від 11.09.2024; протоколом огляду мережі Інтернет від 11.09.2024; протоколом огляду мережі Інтернет від 12.09.2024; матеріалами, зібраними оперативними підрозділами СБУ, що у відповідності до ч. 2 ст. 99 КПК України є доказами.

У зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації, воєнним станом в Україні, тимчасовою окупацією частини території Донецької області та проведенням бойових дій, а також, беручи до уваги те, що існують достатні підстави вважати, що Чепелева Ю.М. постійно перебуває на тимчасово окупованій території України та обгрунтовану неможливість вручити повістки про виклик особи, з дотриманням вимог ст. ст. 111, 135, 278 КПК України, в газеті «Урядовий кур'єр» № 224 (7884) від 05.11.2024, яка є засобом масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження, та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора опубліковано повідомлення про підозру із пам'яткою про процесуальні права та обов'язки підозрюваного стосовно Чепелевої Ю.М., а також повістки про виклик підозрюваної на 11, 12 та 13 листопада 2024 до Маріупольської окружної прокуратури Донецької області для вручення письмового повідомлення про підозру, допиту та проведення за її участю інших процесуальних дій в якості підозрюваного.

Жодного разу у визначені в повістках час та місце громадянка України Чепелева Ю.М. не з'явилася, про неможливість та причини неприбуття не повідомила.

Враховуючи наведені вище обставини, 05.11.2024 прокурором, з дотриманням вимог ст.ст. 111, 135, 278 КПК України, складено повідомлення про підозру та 05.11.2024 громадянку Чепелеву Ю.М. повідомлено про підозру у відповідності та у спосіб, передбачений чинним кримінальним процесуальним законодавством України.

Таким чином, 05.11.2024 у вказаному кримінальному провадженні Чепелева Ю.М. набула статусу підозрюваного у вчиненні злочину, передбаченого ч. 6 ст. 111-1 КК України, а саме про те, що вона підозрюється у колабораційній діяльності, тобто у здійсненні інформаційної діяльності у співпраці з державою-агресором та його окупаційною адміністрацією, спрямованій на підтримку держави-агресора, її окупаційної адміністрації чи збройних формувань та на уникнення нею відповідальності за збройну агресію проти України, за відсутності ознак державної зради.

Згідно з відповіддю Покровського РВ 2 управління (з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області) ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях, Чепелева Ю.М. постійно перебуває на тимчасово окупованій території Донецької області, у зв'язку з чим викликати її до слідчого відділу 2 управління (з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області) Головного управління Служби безпеки України в Донецькій та Луганській областях або до Маріупольської окружної прокуратури Донецької області для проведення необхідних процесуальних дій немає можливості.

Таким чином, місцезнаходження Чепелевої Ю.М. на даний час невідоме у зв'язку з тим, що остання переховується від органів досудового розслідування.

14.11.2024 підозрювану Чепелеву Ю.М. оголошено в розшук, у зв'язку з тим, що остання переховується від органів досудового розслідування, та проведення якого доручено оперативним співробітникам Покровського РВ 2 управління (з дислокацією у м. Маріуполь Донецької області) ГУ СБУ в Донецькій та Луганській областях.

Під час досудового розслідування встановлено, що підозрювана Чепелева Ю.М. ухиляється від виклики слідчого (не прибула на виклики без поважної причини більше як два рази), оголошена у розшук та перебуває на тимчасово окупованій території України.

Розшук підозрюваної Чепелевої Ю.М. триває, перепустки для перетину з/на тимчасово окупованої території остання не отримувала, державний кордон України не перетинала.

Свідки, яких необхідно допитати під час розгляду клопотання – відсутні.

Прокурор у судовому засіданні підтримав клопотання та просив ухвалити рішення, яким надано дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування з підстав, зазначених в клопотанні.

Захисник в судовому засіданні заперечувала проти задоволення клопотання, оскільки не має можливості поспілкуватися із своєю підзахисною.

Вислухавши думку прокурора, захисника, вивчивши клопотання та дослідивши долучені до нього документи, слідчий суддя вважає, що клопотання підлягає задоволенню з наступних підстав.

Відповідно до ч. 6 ст. 193 КПК України слідчий суддя, суд розглядає клопотання про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою та може обрати такий запобіжний захід за відсутності підозрюваного, обвинуваченого лише у разі доведення прокурором наявності підстав, передбачених статтею 177 цього Кодексу, а також наявності достатніх підстав вважати, що підозрюваний, обвинувачений виїхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, та/або оголошений у міжнародний розшук. У такому разі після затримання особи і не пізніше як через сорок вісім годин з часу її доставки до місця кримінального провадження слідчий суддя, суд за участю підозрюваного, обвинуваченого розглядає питання про застосування обраного запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або його зміну на більш м'який запобіжний захід, про що постановляє ухвалу.

У відповідності з п. 4 ч. 3 ст. 297-2 КПК України факт перебування Чепелева Ю.М. на тимчасово окупованій території повністю підтверджується зібраними у кримінальному провадженні доказами, а також встановлено, що Чепелева Ю.М., постійно перебуває на тимчасово окупованій території України, а саме, у м. Маріуполі Донецької області.

Відповідно до ч. 2 ст. 297-1 КПК України, спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочинів, у т.ч. передбачених ст. 111-1 КК України, стосовно підозрюваного, який переховується від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Наведені докази в своїй сукупності підтверджують, що Чепелева Ю.М. перебуває на тимчасово окупованій території, добровільно виступила в ролі кореспондента на телевізійному пропагандистському телеканалі «Мариуполь 24», який транслюється через відповідні канали мовлення окупаційної адміністрації Російської Федерації на тимчасово окупованій території Маріупольського району Донецької області та мережу Інтернет на «Rutube»-каналі».

Про факт переховування підозрюваної Чепелевої Ю.М. від слідства та суду свідчить те, що вона не з'явилася на виклики для проведення слідчих та процесуальних дій, вручення підозри, а тому в повній мірі можна стверджувати про переховування підозрюваної від органів досудового розслідування та суду з метою уникнення кримінальної відповідальності.

Відомості про переховування підозрюваного підтверджуються опублікованими повістками про виклик, наведеними у цьому клопотанні опублікованими в газеті «Урядовий кур'єр» та на офіційному веб-сайті Світового Генерального прокурора.

Підозрювана належним чином викликала для вручення повідомлення про підозру та проведення слідчих і процесуальних дій у спосіб передбачений законом, а саме через засоби масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на сайті офісу Генерального прокурора, проте не з'явилася у призначений час та не повідомила про причини неприбуття, беручи до уваги той факт, що Чепелева Ю.М. проживає та перебуває у м. Маріуполі Донецької області, тобто на території, яка на цей час не підконтрольна владі України, оскільки тимчасово окупована РФ та незаконними збройними формуваннями, з урахуванням наведеного є підстави вважати, що підозрювана переховується від органів досудового слідства на тимчасово окупованій території України, з метою ухилення від кримінальної відповідальності.

Відповідно до п. 7 ч. ст. 1-1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», 15.04.2014 р. № 1207-VII, - тимчасово окупована Російською Федерацією територія України (тимчасово окупована територія) - це частини території України, в межах яких збройні формування Російської Федерації та окупаційна адміністрація Російської Федерації встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування Російської Федерації встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації Російської Федерації.

Статтею 3 Закону встановлено перелік територій, які вважаються «тимчасово окупованою територією». Такою територією визначається:

1) сухопутна територія тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, водні об'єкти або їх частини, що знаходяться на цих територіях;

2) внутрішні морські води і територіальне море України навколо Кримського півострова, територія виключної (морської) економічної зони України вздовж узбережжя Кримського півострова та прилеглого до узбережжя континентального шельфу України, внутрішні морські води, прилеглі до сухопутної території інших тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, на які поширюється юрисдикція органів державної влади України відповідно до норм міжнародного права, Конституції та законів України;

3) інша сухопутна територія України, внутрішні морські води і територіальне море України, визнані в умовах воєнного стану тимчасово окупованими рішенням Ради національної безпеки і оборони України, введеним у дію указом Президента України.

Аналіз вказаних положень Закону свідчить, що існує декілька підстав та способів віднесення певних територій держави до категорії тимчасово окупованих.

Так, виходячи з положень п. 1 ч. 1 ст. 3 та п. 7 ч. 1 ст. 1-1 Закону, будь-яка частина території України набуває статусу тимчасово окупованої території за наявності у неї певних ознак, визначених Законом, і при цьому у даному випадку Закон не вимагає проходження будь-яких додаткових процедур або прийняття додаткових нормативно-правових актів для встановлення факту окупації.

У цьому випадку, достатньо довести, що окремо визначена територія відповідає одному з критеріїв встановлених п. 1 ч. 1 ст. 3 та п. 7 ч. 1 ст. 1-1 Закону, а саме: 1. частина території України, в межах якої збройні формування Російської Федерації та окупаційна адміністрація Російської Федерації встановили та здійснюють фактичний контроль; 2. частина території України, в межах якої збройні формування Російської Федерації встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації Російської Федерації.

Внаслідок розв'язання і ведення агресивної війни, починаючи з 24.02.2022 збройними формуваннями Російської Федерації тимчасово окуповано частини території Дніпропетровської, Донецької, Запорізької, Луганської, Миколаївської, Сумської, Харківської, Херсонської областей.

Зокрема, починаючи з 05.03.2022 до цього часу, Російською Федерацією тимчасово окуповано усю територію Маріупольського району Донецької області, що встановлено відповідно до наказу Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій України № 309 від 22.12.2022 «Про затвердження Переліку територій, на яких ведуться (велися) бойові дії або тимчасово окупованих Російською Федерацією».

Завданнями кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура (ч. 1 ст. 2 КПК України).

Спеціальне досудове розслідування (in absentia) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень глави 24-1 (ч. 1 ст. 297-1 КПК України)

Наведені обставини унеможливають завершення досудового розслідування без проведення спеціального досудового розслідування, оскільки підозрюваний перебуває на тимчасово окупованій території та переховується там від органів досудового розслідування.

Враховуючи наведене, з метою досягнення завдання кримінального провадження, дотримання належної правової процедури, необхідним вбачається отримати дозвіл слідчого судді на проведення спеціального досудового розслідування.

Наведені положення КПК України щодо можливості проведення спеціального досудового розслідування повністю узгоджуються з діючою Європейською судовою практикою.

Згідно з ч. 5 ст. 139 КПК України ухилення від явки на виклик слідчого, прокурора чи судовий виклик слідчого судді, суду (непритуття на виклик без поважної причини більш як два рази) підозрюваним, обвинуваченим, який оголошений у міжнародний розшук, та/або який виїхав, та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаної Верховною Радою України державою-агресором, є підставою для здійснення спеціального досудового розслідування чи спеціального судового провадження.

Статутом Міжнародної організації кримінальної поліції – Інтерпол, а саме п. 3, зазначено, що «Організації категорично забороняється здійснювати будь-яке втручання або діяльність політичного, військового, релігійного чи расового характеру», у зв'язку з чим співпраця каналами Інтерполу щодо вказаної особи є неможливою.

Офіційно оголосити підозрювану Чепелеву Ю.М. в міжнародний розшук не надається можливим через вказані правила Інтерполу.

Підозрювана Чепелева Ю.М. обґрунтовано підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 6 ст. 111-1 КК України; переховується від органів слідства з метою ухилення від кримінальної відповідальності; перебуває на тимчасово окупованій території України.

Таким чином, наявні достатні підстави для проведення у даному кримінальному провадженні стосовно підозрюваної Чепелевої Ю.М. спеціального досудового розслідування кримінального правопорушення, передбаченого ч. 6 ст. 111-1 КК України.

На підставі вимог ч. 3 ст. 12 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» від 15 квітня 2014 року № 1207-VII, керуючись ст.ст. 2, 3, 139, 2971-2975, 309, 372, 376, 532 КПК України, слідчий суддя,

ПОСТАНОВИВ:

Клопотання - задовольнити.

Надати дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування у кримінальному провадженні № 12024052770000253 від 27.05.2024 відносно Чепелевої Юлії Миколаївни, 21.12.1987 року народження, за підозрою у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 6 ст. 111-1 КК України.

Ухвала оскарженню не підлягає.

Повний текст оголошений 20 листопада 2024 року о 20 год. 00 хв.

Слідчий суддя

О.С. Наумова

Секретар Д.Г. Шелухинко

Пропито, пронумеровано та скріплене печаткою на судді О.С. Наумови